

OPUS

Etűdök az ének-zene tanításához

összeállította: *Király Katalin*

2012

02

*„Éljen a magyar szabadság!
Éljen a haza!”*

„Gábor Áron rézágyúja...”

Zenei Kincskereső

Opus 2

Etűdök az ének-zene tanításához

KIRÁLY KATALIN

A Kossuth-nóta üzenete: „Éljen a magyar szabadság! Éljen a haza!”

Készülve a tavaszi ünnepünkre (március 15), tekintsük át egy közismert '48-as katonadal, a Kossuth-nóta szöveges változatait, az esetlegesen felmerűlő kérdések és viták elkerűlése céljából! Ennek óriási szükségét érzem, mivel a gyerekek gyakran kíméletlenül marasztalják el egymást: „nem így van a dal szövege!” – felkiáltással. Valójában mindenki más, de mégis jó szöveggel éneklı a dalt. Sajnos azt nem tudják, hogy az egyes versszakok nem azonos idűben keletkeztek, hanem idűbeli eltolódással, a történelmi eseményeknek megfelelıen szinte krónikaszerűen fogalmazódtak meg.

A Kossuth-nóta dallama feltehetően a Rákóczi-kor egyik legszebb zenei maradványa, amely a függetlenségi harcok és küzdelmek idején számtalan új szöveggel vált közismertté.

A francia csaták idején – 1809-ben – így énekeltek:

*Beállottam katonának,
Ferenc császár husárjának.
Tíz esztendő nem a világ,
Enyém lesz a legszebb virág.
Éljen a husár!*

1848 áprilisában a Magyar Minisztérium 10 zászlóalj toborzását rendelte el. A verbuválás azonnal megkezdődött az Alföldön: Cegléden, Szolnokon, Kecskeméten, Nagykőrűsön, Félegyházán, Csongrádon és Szegeden. A szegedi toborzást a város két tanácsnoka: Osztrovszky József a bel- és felsűvárosban, Rengey Nándor pedig az alsűvárosban és a Rókus-kűlvárosban végezte. A reggel kezdődű, zeneszűval kísért verbuválás eredményeként délre összegyűlt a zászlóalj teljes létszamban (1000 fű), sűt további 300 önkéntes állt be katonának. Ez volt az a 3. zászlóalj, amelynek élére Damjanich Jánost választották meg. Amikor visszatértek a Városházához és felszentelték a zászlójukat, az újoncok lelkesen énekeltek a régi dallamot az aktualitásnak megfelelı új szöveggel:

*Magyarország édes hazám,
Néked szűlt és nevelt anyám.
Négy esztendő nem a világ,
Éljen a magyar szabadság!
Éljen a haza!*

1848 űszén, amikor az Országgyűlés újabb 200 000 katona toborzását (33. zászlóalj) rendelte el Szegeden, ismét változott a dal szövege:

*Kossuth Lajos azt izente,
Hogy kevés a regimentje
Ha még egyszer azt izeni,
Mindnyájunknak el kell menni,
Éljen a magyar szabadság!
Éljen a haza!*

'49 tavaszán, amikor Osztrovszky rájött, hogy Temesvár parancsnoka (Rukawina) a közelben élű svábok fiaiból osztrák részre akar verbuválni, a bajt megelőzve összegyűjtötte és Szegedre vitte az önkéntes szolgálatot vállaló bánáti sváb férfiakat. Ekkor így bővűlt a dal szövege:

*Kossuth Lajos azt izente,
Elfogyott a regimentje.
Ha elfogyott kettű-három,
Lesz helyébe harminchárom.
Éljen a magyar szabadság!
Éljen a haza!*

Kossuth Lajos 1848 őszen egy emlékezetes napot töltött el Esztergomban. A nap végén, az esős időben így rögtönöztek búcsúzásként a hálás helybeliek:

*Esik eső karikára,
Kossuth Lajos kalapjára.
Valahány csepp esik rája,
Annyi áldás szálljon rája!
Éljen a magyar szabadság!
Éljen a haza!*

Igen, a rögtönzés, átírás valóban helytálló, mivel a szöveg eredete megtalálható Erdélyi János Népdalgyűjteményében, melyet az 1840-es években adtak ki:

*Esik eső karikára,
Kedves rózsám kalapjára, ...*

1849-ben újabb versszak született, amely már a Bach-korszak elleni tiltakozásnak adott hangot:

*Esik eső karikára,
Kossuth Lajos kalapjára.
Nem esik az urakéra,
Sem a szegény rabokéra.
Éljen a magyar szabadság!
Éljen a haza!*

A '60-as években Deák Ferenchez írt levél hatására így énekeltek az emberek:

*Kossuth Lajos íródeák,
Nem kell néki gyertyavilág.
Megírja Ő a levelet,
A ragyogó csillag mellett.
Éljen a magyar szabadság!
Éljen a haza!*

*Kossuth Lajos íródeák,
Megírta a haza híját.
Kimutatja, hol a baja,
S azt is, hol az orvossága.
Éljen a magyar szabadság!
Éljen a haza!*

Végül a magyar küldöttség, amely meglátogatta a „torinói remetét”, a megrázó olaszországi tapasztalatokkal hazatérve így fogalmazott a már közismert dal soraiban:

*Ott voltam én mostanában,
Kossuth Lajos szobájában.
Áldott kezét megfoghattam,
Élő szavát hallgathattam.
Éljen a magyar szabadság!
Éljen a haza!*

A magyar államférfi, Kossuth Lajos halálának hírére ugyanezen dallam csendült fel, de most már kesergően búcsúzó szöveggel:

*Esik eső karikára,
Kossuth Lajos sírhalmára.
Valahány csepp esik rája,
Annyi könnycsepp hulljon rája!
Éljen a magyar szabadság!
Éljen a haza!*

Az események sodrában így alakult és változott az adott dallamhoz tartozó szöveg. Elmondhatjuk, hogy a Kossuth-nóta valójában lelkesítő toborzódal, büszke katonaének, egy adott történelmi korszakot átölelő történelmi ének, de egyben kesergő is. Mindez nem más, mint a magyar nép ajkán keletkezett csoda.

Tehát szövegileg mindenki jól ismeri és énekli a Kossuth-nótát, csak tudni kell a történet szerinti helyén alkalmazni, megszólaltatni.

Felhasznált és ajánlott irodalom:

- [1] Bona Gábor: *Kossuth Lajos kapitányai* – Budapest, 1988
- [2] Cseres Tibor: *Én, Kossuth Lajos* – Budapest, Magvető Könyvkiadó, 1981
- [3] Káldy Gyula: *A szabadságharc dalai és indulói* – Budapest, Pesti Könyvnyomda Rt., 1895
- [4] Lengyel Dénes: *Kossuth Lajos öröksége* – Budapest, 1977
- [5] Nemeskürty István: *„Kik érted haltak, szent Világszabadság!”* – Budapest, Magvető Zsebkönyvtár, 1977

Kedves Kollégák!

A hosszú évek során számtalan zseniális '48-as ünnepi műsort láthattunk és hallhattunk, melyek féltő gonddal készültek az anyag gyűjtésétől kezdve az összeállításon, felépítésen, betanításon és bemutatáson át. Megjelentek a „márciusi ifjak”, megelevenedtek az egyes események, elhangzott a 12 pont stb. Mindezek színrevitele nagyon fontos, most mégis egy olyan énekes színpadi játékot szeretnék közreadni, amellyel a gyerekek újabb ismeretekhez juthatnak, továbbá az élményekben gazdag bemutató erősítheti a gyerekek közösségi összetartását, ha a darab előadása során az énekeket nem csak a szereplők, hanem az iskola minden diákja együtt énekei.

Van még idő a lelkiismeretes felkészüléshez. Ezért bátran ajánlom dr. Barsi Ernő népzenekutatónk összeállítását, melyet bizonyára örömmel fogadnak majd a bemutatót előadó és hallgató gyerekek is.

BARSI ERNŐ

Gábor Áron rézagyúja...

Forgatókönyv

1. NARRÁTOR: Dózsa György mellett Gábor Áron az a történelmi hős, akit mindenki ismer, s magáénak érez a Székelyföldön, azontúl pedig éppenséggel a székelységgel azonosítanak – írja Beke György. Gábor Áron személyében a legjobban megtestesült, egybeforrott a néphűség, a forradalmi következetesség és a székely ember ezermesteri ügyessége. Pedig rang szerint nem ő volt a legnagyobb a '48-as szabadságharc háromszéki önvédelmi harcában. Híres ágyúit sem egyedül öntötte. Jó segítők, leleményes társai voltak. Sőt azt is elfelejtette a világ, hogy Gábor Áron az ágyúöntésben tulajdonképpen ősi székely hagyományt folytatott. Egy havasalföldi vajda feljegyzése szerint már századokkal azelőtt öntött ágyút egy székely ember. Ágyúit felajánlotta a bizánciaknak, de azok nem fogadták el. Ám ezekkel az ágyúkkal vette be Bizánc városát a hódító útjára induló Oszmán Birodalom.
2. NARRÁTOR: Hósi halálában sem volt egyedüli 1849. július 2-án a kökői hídnál. Mégis az ő neve és alakja jelzi azt a roppant nagy erőfeszítést, azt a bátor lobbanást, amely Bem seregének megérkezése előtt, a császáriaktól megszállott Közép-Erdélyben az önvédelemre fölkelt Háromszék megyét a szabadság szigetévé tette. Idézzük fel azért e nagy szabadsághős életének néhány epizódját, hogy jobban megértsük máig élő és ható legendáját.
3. NARRÁTOR: Gábor Áron 1814. november 27-én született a történelmi Magyarországot övező Kárpátokban, a háromszéki Bereck községben. Szülőfaluja iskolájában tanulta a betűvetést s a tudomány elemeit. Már gyermekkorában érdekelte a fűrés, faragás, mesterkedés. A hat elemi elvégzése után Csíksomlyóra került diáknak az algimnáziumba. Ennek elvégzése után a technikai tudományok iránti hajlamát felsőbb iskolákban szeretne volna kiegészíteni. De erre nem kerülhetett sor, mert közben besorozták katonának az osztrák hadseregbe, méghozzá gyalogosnak.
- KÖZÖS ÉNEK: „*Sej, besoroztak, sej, besoroztak engemet katonának...*” (Ének-zene tankönyv – 7. osztály, 54. oldal)
4. NARRÁTOR: Katonáskodás közben gyakran próbálkozott közelebb kerülni a tüzerekhez. Szerette volna megismerni az ágyúk szerkezetét, sőt az ágyúöntés mesterségét is. Ausztriában német nyelvű tüzérosági szakkönyveket szerzett, s azokat szenvedélyesen tanulmányozta. Az osztrák katonai hatóságokhoz is azzal a kérelemmel fordult, hogy magasabb fokú tüzérosági kiképzésben vehessen részt. Ennek érdekében még arra is vállalkozott, hogy testvéröccse helyett is újból katonáskodjon. Ámde mindhiába. Felmentették a katonáskodás alól. Megkapta az obsitos levelet. Hóna alá vette féltett tüzérosági szakkönyveit, s Bécsújhelyből gyalogosan hazaindult Háromszékre. Útja a Hortobágyon is keresztülvezetett. Itt pásztorokkal is találkozott.

(A színpad bal oldalán bejön Gábor Áron. Ha lehetséges, katonazubbony legyen rajta, de legalább egy katonacsákó jelezze katona voltát. Hóna alatt könyveket cipel. Három pásztor eléje áll. Ezeknek nagy karimájú kalapjuk legyen. Rajtuk szűr vagy szőrével kifordított bunda, s karikás ostor a kezükben.)

1. PÁSZTOR: Jó napot vitéz uram!

GÁBOR ÁRON: Adjon Isten jó napot!

2. PÁSZTOR: Hová, háová oly sietve?

GÁBOR ÁRON: Én bizony haza Háromszékre, Bereck községbe.

3. PÁSZTOR: Hát csak igyekezzen, mert az még rettentő messze van.

GÁBOR ÁRON: Majd csak odaérek.

2. PÁSZTOR: Akkor hát jó utat! Isten áldja!

GÁBOR ÁRON: Köszönöm. Magukat is Isten áldja!

(Kimegy a színpadról, vagy valami mögé áll, ami eltakarja.)

1. PÁSZTOR: Halljátok, nem jól köszöntünk ennek az embernek.

2. PÁSZTOR: Miért?

1. PÁSZTOR: Ennek dicsértesséket kellett volna köszönni, mert biztosan pap lehetett. Ilyen sok könyve, mint amit a hóna alatt cipelt, csak a papoknak van.

3. PÁSZTOR: De hát hogy volt a fején mégis katonacsákó?

1. PÁSZTOR: Nem tudom. Sehogy se értem. Már megettem kenyerem javát, de illet még nem láttam. Valaki katona is, meg pap is legyen egy személyben?

2. PÁSZTOR: Ezt én sem tudom felfogni.

3. PÁSZTOR: Csak szerencsésen hazaérjen! Semmi baj ne érje ezen a hosszú úton!

(Félrevonulnak. A színpad másik oldalán Gábor Áron ismét előlép, s eléje jön az öccse, Imre.)

GÁBOR IMRE: Jél! Kit látnak szemeim? Hisz ez Áron bátyám. Isten hozott haza!

GÁBOR ÁRON: Magam is igyekeztem.

IMRE: Tedd már le azokat a könyveket és üljél le! Helyezd magadat kényelembe! Biztosan elfáradtál ezen a hosszú úton.

(Áron leül egy székre, egy másikra, vagy ha kéznél van, egy asztalra leteszi a könyveit. Megtöröli homlokát.)

IMRE: Aztán mi újság van a katonaságnál, meg abban az idegen országban?

ÁRON: Ott bizony számunkra nem sok jó vagyon. A bécsi Burgban csak azt akarják, hogy mi Ausztria gyarmata legyünk. Ezért nem engedik, hogy az iparunk kifejlődjön. Magyarország hadi- iparáról meg hallani sem akarnak. Ezért aztán nincs gyárunk, nincs öntőműhelyünk. A magyar hazában nincsen emberfia, aki ismerné az ágyúgyártás mesterségét. Pedig miért ne lehetne ezen segíteni? Hát alábbvalók lennénk mi magyarok más nemzeteknél?

1. NARRÁTOR: Áron odahaza aztán nem tudott nyugodni. Állandóan fúrt, faragott. Megtanulta a géplakatos szakmát. Próbálkozott ércolvastással, gyufagyártással. Kézimalmot, aratógépet szerkesztett. Olyan járművet talált ki, melyet lábhajítással lehetett működtetni, s négy ember ülhetett rajta.

2. NARRÁTOR: A falubeliek ezt különösnek találták. Sehogyan se értették, hogy gazdálkodás helyett miért tölti ilyen furcsaságokkal az idejét. Még gúnyolták is érte. Ezért kivándorolt Moldvába. Itt, mint ezermester, sokkal jobban érvényesült. Mindenféle iparos munkát vállalt, s ezeket jól meg is fizették.

3. NARRÁTOR: De egy szép napon eljutott hozzá az 1848-as magyarországi forradalom és szabadságharc híre. Nem volt tovább maradása Moldovában. Elindult haza, Háromszékre.

KÖZÖS ÉNEK: *Ezernyolcszáznegyvennyolcba'...* (Ének-zene tankönyv – 10. oszt. 41. oldal)

1. <i>Ezernyolcszáznegyvennyolcba'</i>	2. <i>Azt is tudom, nem én kezdem,</i>
<i>El kell menni háborúba.</i>	<i>Tudom, nem is én végezem.</i>
<i>Ha úgy vagyon cédulázva,</i>	<i>Most is halnak és születnek,</i>
<i>Hogy elveszek a csatába'.</i>	<i>Nem lesz vége az életnek.</i>

3. <i>Keljetek fel Rákócziak, Ti valátok igaz fiak! Lássátok meg nagy romlását, Magyar hazánk pusztulását.</i>	4. <i>Szép meghalni a hazáért, Virtust tenni a nemzetért, Fölkelni a szabadságért, Ontani a jó magyar vért.</i>

(Az éneklés ideje alatt a színpadot átrendezik a sepsiszentgyörgyi megyegyűlés színhelyére. Kissé oldalvást egy asztalt helyeznek el, s mellé ül néhány megyei tisztségviselő, és a hadi helyzetről jelentést tevő Dobos ezredes. Az asztallal szemben állnak a gyűlésen részt vevő polgárok. Az ének végére Gábor Áron is odajön, s megáll a hátsó sorban.)

DOBOS EZREDES *(feláll)*: Uraim! Veszélyben vagyunk! Helyzetünk kétségbeejtő!

A Kézdi-székiek nemzetgyűlése ugyan elhatározta, hogy szabadságunk védelmére huszár-századot állít fel. Össze is toborozták a katonákat. Sőt Fehéregyházán, Sároson, Radnóton, meg még néhány helyen is. De igyekezetük hiábavalóvá vált. Mert a csapatokban csak a veszekedés volt sok, fegyver, élelem alig. Ágyú pedig egy szikra sem akadt. Így a fehéregyházi csapat széjjeloszlott, a sárosi megfutott, a radnóti megszorult, a szászrégeni elfajult. Ennek folytán Marosvásárhely elveszett, Udvarhely a harcból kiesett, a síkiek igába dőltek, a háromszékiek hazatörnek, mert Háromszék körül van kerítve. Nincs más választásunk, minthogy kapituláljunk Puchner csapatai előtt.

MINDENKI: Azt már nem! Nem adjuk meg magunkat!

DOBOS EZREDES: Hogy gondolják ezt az urak? Hát nem tudják, hogy nincsen az ellenálláshoz elegendő pénz, megfelelő ruházat? Alig van fegyver és puska. És nincsen egyetlen ágyú!

EGY HANG A TÖMEGBŐL: Csinál Gábor Áron!

(Ekkor Gábor Áron, kezében egy vessző pálcával előrefurakodik, s félig a főemberek asztalával, félig a néppel szemben megáll.)

GÁBOR ÁRON: Én vagyok nevezett Gábor Áron. Tanultam az ágyú titkát, s itt a főtiszt urak előtt, s a nép színe előtt nyilvánítom, hogy tudok én ágyút csinálni. Csak bizalmat kérek, az öntéshez matériát, a nevemre hatalmazást valamelyik vashámorhoz, kezem alá meg segítő embereket. Ha mindezt elnyerem, mához két hétre itt lesz három ágyú, melyekkel célba lövök. S ha pedig nem lenne meg, ítéljen rajtam a nép! Vagy ha meglesz, s azokkal célba nem találok, magam állok az ágyúk elé, hogy engemet szaggassanak szét a golyók!

MINDENKI: Éljen Gábor Áron! Éljen Gábor Áron!

4. NARRÁTOR: Aztán teltek a napok. Gábor Áron műhelyében megfeszítve folyt a munka. De nem nyugodtak a császáriak sem. Mindent elkövettek, hogy a nép harci kedvét elvegyék, letörjék. Nagyszébenben hamis Kossuth-hírlapot nyomtattak, melyben teljesen reménytelennek tüntették fel a haza sorsát, s céltalannak minden ellenállást. A háromszéki honvédség egyik parancsnokát, Balázs Manót megvesztegették, s az hajlandónak mutatkozott egész seregét a császáriaknak kiszolgáltatni.

1. NARRÁTOR: De a háromszékiek nem adták meg magukat. Az áruló Balázst saját honvédei leplezték le. Elfogták és bíróság elé állították. A tanácsház előtt nagy tömeg verődött össze és követelte az ítélezést. Kiabálták:

MINDEN NARRÁTOR: Vesszen az áruló! Vesszen az áruló!

HÍRNÖK *(átfurakodik a tömegen, s megáll elől)*: Emberek! Emberek! Jön Gábor Áron! Hozza az ágyúkat!

MINDENKI: Éljen Gábor Áron! Éljen Gábor Áron!

2. NARRÁTOR: A tömeg elébe sietett Gábor Áronnak. Szinte diadalmenetben kísérte ágyúit a megyeháza mögötti dombra. Gábor Áron a közeli hegyen megjelölt egy célpontot. Töltött. Beirányozta ágyúját, s lőtt. A golyó hajszálpontosan talált a célba.

MINDENKI: Hurrá! Telitalálat! Hurrá, hurrá, hurrá!

3. NARRÁTOR: A lövések sikerére a tömeg benyomult a tárgyalóterembe és ízekre tépte az áruló Balázst. Gábor Áront nagy éljenzés közepette megválasztotta az állandó Békebizottmány vezetőjéül. A megadásra szólító Puchner császári generálisnak pedig ezt a választ küldte: Megvédjük szabadságunkat! Fegyvert fogunk valamennyien!

KÖZÖS ÉNEK: *Gábor Áron rézagyúja...* – 1. versszak (*Ének-zene tankönyv* – 4. osztály 79. old.)

4. NARRÁTOR: A császáriak másnap támadást indítottak a hídvégi szoros védői ellen. Elbizakodottságukban azt hitték, hogy könnyűszerrel szétverik a rosszul felfegyverzett székely katonákat. Először úgy is látszott, hogy az ütközet az ő javukra dől el. Ám közben odaértek Gábor Áron ágyúí, és pusztító tüzük megváltoztatta a csata sorsát. A császáriak fejvesztetten menekültek.

1. NARRÁTOR: A hídvégi csatában aratott győzelem új lendületet adott a szabadságharcnak. Most már nemcsak háromszék, de az egész Székelyföld gyűjtötte a vasat, a rezet, a cint. Sok helyen még a harangokat is leszedték, egy toronyban csak egyet hagytak meg, hogy azzal hírül adhassák, ha ellenség közeledik a faluhoz. Az asszonyok hordták az óntányérokat, óraingákat, hogy abból golyók készüljenek. A gyerekek salétromot szedtek a lőpor készítéséhez. A leányok gytacsokat, töltényeket készítettek. Maguk a sepsiszentgyörgyi lányok 111 ezer töltényt csináltak. A férfiak meg harcoltak.

2. NARRÁTOR: Gábor Áron öntőműhelyéből most már naponta kerültek ki új ágyúk, s ezekkel a háromszékiek indítottak támadásokat a császáriak ellen. Közben felvették a kapcsolatot a szabadságharc legendás tábornokával, Bem apóval. 1849 márciusának végén a tábornok személyesen is ellátogatott Sepsiszentgyörgyre. Gábor Áront őrnaggyá nevezte ki. Ezt a kinevezést később Kossuth Lajos is megerősítette, s hatvanezer forintot küldött Gábor Áronnak a székelyföldi hadiipar fejlesztésére. Ágyúöntő műhelye ki is bővült, tökéletesedett, és éjjel-nappal dolgozott.

3. NARRÁTOR: De Gábor Áron nem csak ágyúkat öntött katonái számára, hanem maga is odaállt az ellenség elé a csatában. A tüzereknek tanácsokat adott. A félénkeket bátorította. Mindenütt ott volt, ahol baj fordult elő. Ügyelt az ojtozi, gyimesi, tömösi szorosokra. Néha egy nap alatt egész Háromszéket bejárta. Tanított, fegyelemhez szoktatta az újoncnépet. Segített megverni az ellenséget. Nagy szükség is volt erre, mert már a magukban tehetetlen császáriak az orosz cár óriási létszámú hadseregét is segítségül hívták, és rázúdították a szabadságukért harcoló magyar honvédekre.

KÖZÖS ÉNEK: *Gábor Áron rézagyúja...* – 2. versszak (*Ének-zene tankönyv* – 4. osztály 79. old.)

4. NARRÁTOR: A kökői csatát a háromszékiek már a cári csapatok hatalmas túlerejével vívták. S ebben a harcban maga Gábor Áron is elesett. Hősi halála azonban legendás életét örök időkre fényes például állítja minden hazáját szerető ember elé.

1. NARRÁTOR: A kökői csatát megnyerték ugyan a székelyek, de az orosz túlerővel szemben később már Gábor Áron ágyúí is kevésnek bizonyultak, kivált, hogy mesterük már nem élt, nem öntött több ágyút, nem irányított, nem vezényelt többé a csatákban. A szabadságharc végül elveszett. De Gábor Áron szelleme tovább élt és él ma is. A haza iránti szeretetre, érte való munkálkodásra, a nehéz időkben való helytállásra buzdít mindannyiunkat.

2. NARRÁTOR: Hajtsuk meg hát emléke előtt mi is a fejünket, és a késői utódok nevében Kányádi Sándor *A kökői hídon* című versével idézzük fel, s zárjuk a szívünkbe legendás alakját!

<i>Lassított a vonat a kökői hídon,</i>	<i>Lenn a Feketeügy feketén csillogott,</i>
<i>Jődögélt mögöttünk szaporán az alkony,</i>	<i>Békességes esti harangszót ringatott.</i>
<i>Poros köpönyegét félvállra hajtva</i>	<i>Szívem köré apró, fényes tüzek gyúltak:</i>
<i>Föl is kaspaszkodott a hátsó kocsira.</i>	<i>Kerestem a parton, kerestem a múltat.</i>

*Behunytam a szemem, hátha úgy meglátnám
Gábor Áron mestert szürke paripáján:
Prázsmár felől szörnyű por és füst kavargott,
S dörögtek a hídon a székely harangok.*

Felhasznált és ajánlott irodalom

- [1] Beke György: *Magunk keresése* – Bukarest, 1972
- [2] Szilágyi Vilmos: Gábor Áron az ágyúöntő és szabadsághős – *Élet és Tudomány*, 1952/13. sz.
- [3] Tamási Áron: *Hazai tükör* – Budapest, 1954
- [4] Vajda Pál: Gábor Áron rézagyúja – *Élet és Tudomány*, 1951/39. sz.

Zenei kincskereső

1. Melyik évben fosztották meg Kossuth Lajost a magyar állampolgárságától? (*1879-ben*)
2. Ki volt a romantika korának legnagyobb hegedűművésze? (*Niccolo Paganini*)
3. A legenda szerint milyen hangszerrel ütötte fejbe Lehel vezér a német császárt? (*kürttel*)
4. Melyik dob hangolható adott hangmagasságra? (*üstdob*)
5. Mit jelent szó szerint a „rock and roll”? (*ringani, keringeni*)

Da Capo al Fine: 2012 márciusában